

Ákvörðun nr. 12/2022

Þann 20. janúar 2022 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 12/2022.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi [REDACTED] f.h. sonar síns, [REDACTED] þann 23. apríl 2021, samkvæmt umboði. Í erindinu gerir [REDACTED] athugasemdir við meint ítrekað áreiti lögreglu gagnvart [REDACTED]. Segir [REDACTED] að [REDACTED] sé ítrekað stöðvaður við akstur og færður í blóðprufu, billyklar teknir af honum og það sé alltaf tiltekin lögreglukona sem sé mest að hafa afskipti af honum.

Nefnd um eftirlit með lögreglu óskaði eftir upplýsingum frá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu með bréfi þann 1. júní 2021.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu svaraði beiðni nefndarinnar frá 1. júní 2021, með bréfi þann 9. júní 2021. Viðbótargögn bárust nefndinni 12. janúar 2022 sem höfðu að geyma upptökur úr eyewitness-kerfum lögreglu.

Í bréfinu kemur fram að embættið hafi farið yfir mál [REDACTED] eigi mikinn fjölda mála skráðan hjá lögreglu þar sem hann sé skráður sakborningur. Lögreglan hafi gefið út [REDACTED]

[REDACTED] Um væri að ræða meint [REDACTED] og margítrekuð meint [REDACTED] þar sem [REDACTED] væri grunaður um að hafa ekið [REDACTED]

Þá kemur fram að við skoðun embættisins á málinu væri ekki að sjá að einhver einn lögreglumaður umfram aðra hefði frekar haft afskipti af [REDACTED] Eðli máls samkvæmt þekktu lögreglumenn hann og bifreið [REDACTED] í sjón eftir margítrekuð afskipti af [REDACTED] undanfarin ár. Teldi embættið að eftirlit sitt með [REDACTED] í akstri samræmdest hlutverki lögreglu samkvæmt 2. gr. lögreglulaga nr. 90/1996 sem þyrfti að gæta almannaöryggis og halda uppi lögum og reglum, leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna o.fl.

Jafnframt kom fram í bréfi embættisins að í hvert skipti sem [REDACTED] hafi verið handtekinn [REDACTED] hafi kveikjulaslyklar bifreiðarinnar sem hann hafi verið á verið haldlagðir. [REDACTED] skráður eigandi bifreiðarinnar, hafi ítrekað komið að sækja lyklanna og ítrekað afhent [REDACTED] þá þrátt fyrir ákvæði 2. mgr. 53. gr. umferðarlaga nr. 77/2019 um að ekki megi fela þeim stjórn ökutækis, sem ekki hefur réttindi til að stjórna ökutæki.

3.

Ekki heyrir undir valdsvið nefndarinnar að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála. Hins vegar fellur það undir valdsvið nefndarinnar hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá liða að sinna lögmatu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaöryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmatu háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Undir verksvið nefndar um eftirlit með lögreglu fellur að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kærur vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Með erindi [REDACTED] eru gerðar

athugasemdir við starfshætti lögreglu vegna meints ítrekaðs áreitis lögreglu gagnvart [REDACTED]

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindi [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu. Með hliðsjón af því hvernig málsatvikum var lýst í kvörtuninni og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, telur nefnd um eftirlit með lögreglu að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. lögreglulaga nr. 90/1996. Nefnd um eftirlit með lögreglu telur ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindis [REDACTED]

Niðurstaða

Nefnd um eftirlit með lögreglu telur ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindis [REDACTED]

Reykjavík, 20. janúar 2022

Skúli Þór Gunnsteinsson
formaður

Kristín Edwald

Þorbjörg L. Jónsdóttir